

Metsäalan toimijat ja maanomistajat Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa

Metsätuholain, Metsälain ja Kemera-lain säännösten soveltaminen myrskystä aiheutuvassa puukorjuussa

Metsäkeskus antoi 28.6.2021 toimintaohjeen, jossa 22.6.2021 Paula-myrskyssä pahimmat myrskytuhot koeneet kunnat (Pudasjärvi, Taivalkoski, Kuusamo, Utajärvi, Vaala, Puolanka ja Suomussalmi) vapautettiin metsänkäyttöilmoituksen määräajasta.

Myrskytuhokohteiden selvittely ja korjuu on hyvässä vauhdissa, mutta tuhoalueen laajuuden vuoksi vain osa myrskytuhokohteista on ehditty kartoittaa ja saattaa korjuuseen. Myrskytuhoon liittyvien metsänkäyttöilmoitusten pinta-ala on 15.9.2021 noin 26 000 hehtaaria.

Metsäkeskus on tehnyt Paula-myrskystä uuden tilannearvion ja siihen perustuen Metsäkeskus ei edellytä metsälain 14 §:ssä tarkoitetun poikkeusluvan hakemista 28.6.-31.12.2021 välisenä aikana tehtävien myrskytuhoalueiden metsänkäyttöilmoitusten osalta Pudasjärven, Taivalkosken, Kuusamon, Utajärven, Vaalan, Puolangan ja Suomussalmen kuntien alueella, ellei kyseessä ole metsälain 10 § 2 momentissa tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö.

Tällä toimintaohjeella Metsäkeskus jatkaa 30.9.2021 saakka voimassa olevaa ohjeistusta myrskytuhopuiden korjuusta 31.12.2021 saakka.

Hakkuu voidaan aloittaa heti metsänkäyttöilmoituksen tekemisen jälkeen. Tämä poikkeuksellinen menettely koskee vain 22.6.2021 myrskytuhoalueiden puunkorjuuta (korjataan pääasiallisesti metsätuhossa kaatunutta, vaurioitunutta tai tuhossa kuollutta puuta) edellä mainituilla alueilla ja aikarajauksella.

Tarkemmat toimintaohjeet ja huomioitavat asiat metsänkäyttöilmoituksen laadintaa, metsätuholain soveltamiseen, metsälain 10 §:n mukaisten kohteiden käsittelyyn ja kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain hankkeisiin on esitetty yksityiskohtaisemmin tämän toimintaohjeen lopussa.

Tämä toimintaohje on allekirjoitettu sähköisesti

Jussi Pirkonen
rahoitus- ja tarkastuspäällikkö
Pohjoinen palvelualue
Suomen metsäkeskus

Teemu Pulkkanen
rahoituksen ja tarkastuksen asiantuntija
Pohjoinen palvelualue
Suomen metsäkeskus

Liitteet

Tiivistetty toimintaohje myrskytuhoalueilla.

Alla tiivistetysti toimintaohjeita ko. myrskytuhoalueille.

1. Metsätuholain soveltaminen myrskytuhoalueilla

Metsätuholaissa tarkoitetaan vahingoittuneella puulla sellaista vaurioitunutta mänty- tai kuusipuuta, josta metsätuhoja aiheuttavat hyönteiset voivat levitä. On epätodennäköistä, että Paula-Myrskyn vaurioittamista puista voisi enää tänä kesänä levitä metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä. Paula-myrskyn vaurioittamat puut on poistettava metsiköstä ja välivarastosta mahdollisimman pian, mutta viimeistään kesän 2022 määräaikoihin mennessä.

2. Metsänkäyttöilmoituksen tarpeellisuus myrskytuhoalueilla

Metsälain 14 § edellyttää, että metsänkäyttöilmoitus on tehtävä metsäkeskukselle käsittelyalueella aiotusta kasvatushakkuusta, uudistushakkuusta, **metsätuhon johdosta tehtävästä hakkuusta** sekä metsälain 10 §:n erityisen tärkeiden elinympäristöjen käsittelystä.

Jos kyseessä on kasvatushakkuu, toteuttamistapa on ilmoitettava kuvioittain. Jos kyseessä on uudistamishakkuu, on lisäksi ilmoitettava uudistamistapa. **Metsätuhon johdosta tehtävässä hakkuussa on ilmoitettava myös tuhon aiheuttaja.**

Myrskyn kaatamien puiden korjuuta pidetään puunkorjuuna (puiden kaatoa tai katkomista, sekä korjattavan puun kuljetusta käsittelyalueelta välivarastolle), josta on tehtävä metsänkäyttöilmoitus.

Sähköisesti tehtävässä metsänkäyttöilmoituksessa ilmoitetaan seuraavasti:

- Hakkuun tarkoitus 6, metsätuhoalue ja
- Hakkuun toteuttamistapa:
  - 20 myrskytuhoalue, kasvatushakkuu
  - 21 myrskytuhoalue, uudistamishakkuu

Esim: 6 metsätuhoalue ja 20 myrskytuhoalue kasvatushakkuu (Myrskytuhon puunkorjuun jälkeen alueelle jää kasvatettava puusto.)

Esim: 6 metsätuhoalue ja 21 myrskytuhoalue uudistamishakkuu (Myrskytuhon jälkeen alue jää puuttomaksi tai alueelle jää siementävää puustoa)

Paperilla toimitettava metsänkäyttöilmoitus:

Paperilla toimitettavalla ilmoituksella hakkuun tarkoituksiksi merkitään **metsätuhoalue** ja jos on kyseessä uudistushakkuu, niin merkitään hakkuun toteuttamistapa ja taimikon perustamistoimenpiteet normaalisti. Kun on kyseessä kasvatushakkuu, merkitään myös hakkuutapa (tasaikäisrakenteinen, poimintahakkuu tai pienaukkohakkuu). **Selvyyden vuoksi on syytä vielä kirjoittaa kuvion lisätietoihin merkintä ”myrskytuho”.**

3. Poikkeuksen hakeminen metsänkättilmoituksen 10 päivän määräajasta

Metsänkättilmoitus on toimitettava metsäkeskukselle viimeistään kymmenen päivää ja aikaisintaan kolme vuotta ennen hakkuun tai muun toimenpiteen aloittamista. Metsäkeskus voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen edellä mainitusta määräajasta.

Jos kyse on laajasta merkittäviä tuhoja elävässä puustossa aiheuttaneesta metsätuhosta metsänkättilmoituksen tekemiselle säädettyä poikkeuksen hakemista ei edellytetä, **ellei kyseessä ole metsälain 10 § 2 momentissa tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö.**

Metsäkeskuksen on tällöin osoitettava tuhoalue ja ilmoituksen kohteena olevalla käsittelyalueella korjataan pääasiallisesti kaatunutta, vaurioitunutta tai tuhoissa kuollutta puuta.

Metsäkeskus ei edellytä metsälain 14 §:n mukaisen metsänkättilmoitukselle säädetyn 10 päivän määräajasta poikkeamisluvan hakemista (10 § kohteita luukuun ottamatta) Pudasjärven, Taivalkosken, Kuusamon, Utajärven, Vaalan, Puolangan ja Suomussalmen alueilta 22.6.2021 myrskyn aiheuttamien tuhojen puunkorjuun osalta. Hakkuu voidaan aloittaa heti kohdassa 2 mainitun metsänkättilmoituksen tekemisen jälkeen. Metsäkättilmoituksen lisätiedoissa on kuitenkin hyvä ilmoittaa, mikäli hakkuu aloitetaan ennen 10 päivän määräajan kulumista.

Tämä poikkeuksellinen menettely koskee vain 22.6.2021 myrskyn aiheuttamien tuhojen puunkorjuuta (korjataan pääasiallisesti metsätuhossa kaatunutta, vaurioitunutta tai tuhossa kuollutta puuta) edellä mainituilla alueilla ja on voimassa 31.12.2021 saakka.

Tämän jälkeen edellytetään myös ko. kohteilla poikkeamisluvan hakemista metsänkättilmoituksen tekemisen lisäksi, mikäli hakkuu aloitetaan ennen 10 päivän määräajan kulumista.

4. Myrskytuho on erityisen tärkeässä elinympäristössä (metsälain 10 §)

Toimenpiteistä, jotka kohdistuvat erityisen tärkeään elinympäristöön (10 §) tulee tehdä aina metsänkättilmoitus ja tarvittaessa myös poikkeuslupa 10 päivän määräajasta poikkeamiseen.

Myrskyn kaatamien ja vahingoittamien havupuiden korjuussa metsälain 10 §:n mukaisilta erityisen tärkeiltä elinympäristöiltä on otettava huomioon

- valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä (1308/2013), 15 §
- Laki metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) sekä sen nojalla annetut asetukset.

Pääsääntöisesti tuulen kaatamaa puustoa ei tulisi korjata pois elinympäristökohteelta, yksittäisiä tuulikaatoja ei tulisi korjata lainkaan. Mikäli myrskytuhopuiden korjuuta tehdään esim. metsätuholain velvoittamana (vahingoittuneita puita (tyvilpm yli 10 cm) taimikkovaiheen ohittaneessa metsikössä: kuusta yli 10 m³/ha tai kaarnoittunutta mäntyä yli 20 m³/ha) raja-arvot ylittävältä osalta, tulee toimenpiteet suorittaa elinympäristön ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Metsänkättilmoituksen Lisätieto-kohdassa kuvaillaan korjuun toteutustapa ja sen vaikutus elinympäristön ominaispiirteiden säilymiseen. Myrskytuhopuita metsälain 10 §:n mukaisilta kohteilta korjattaessa, on metsänkättilmoituksessa syytä mainita paljonko kohteelle jää kaatunutta tai vahingoittunutta puustoa m³/ha.

Jos myrskytuho on laaja ja elinympäristön ominaispiirteiden vaarantuminen on ilmeistä, elinympäristön käsittelyyn vaaditaan metsälain 11 §:n mukainen poikkeuslupa. Poikkeusluvan hakemisesta antavat lisätietoja metsäkeskuksen toimihenkilöt. Poikkeusluvan ratkaisee rahoitus- ja tarkastuspäällikkö esittelystä.

5. Myrskytuho metsätalouden ympäristötukikohteessa (kemera-lain 19 §)

Ympäristötukikohteista tuulen kaatamia puita ei pääsääntöisesti korjata pois, ellei metsätuholaki sitä velvoita. Alueen hoito ja käyttö tapahtuu kohteesta laaditun metsänomistajan ja metsäkeskuksen välisen ympäristötukisopimuksen mukaisesti. Kaikista ympäristötukikohteiden hakkuista tulee aina sopia metsäkeskuksen rahoitus- ja tarkastuspalveluiden kanssa.

6. Tuhoalueen kemera-hankkeet

Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (35/2015) mukaisilla nuoren metsän hoito, terveystuho, suometsän hoito ja metsätien tekemisen hankkeilla on kymmenen vuoden ja taimikon varhaishoito-hankkeilla seitsemän vuoden pituinen hoito- ja kunnossapitovelvoite. Metsäkeskus voi kuitenkin lakkauttaa alueen hoito- ja kunnossapitovelvoitteen, jos hyödyn menetyksen syynä on luonnontuho tai muu maanomistajasta riippumaton syy. Koska myrskytuho on maanomistajasta riippumaton syy, ei hoito- ja kunnossapitovelvoite koske myrskytuhossa vaurioituneita kohteita.

Nuoren metsän hoidon ja taimikon varhaishoidon osalta hankkeet, joissa työ on tehty ennen myrskytuhoa, kohteen rahoituskelpoisuus arvioidaan töiden päättymisen ajankohtaan. Mikäli työ on toteutettu loppuun ennen myrskytuhoa, voidaan kohteelle edelleen maksaa jo myönnetty tuki nuoren metsän hoidon rahoitus, jos muut rahoituksen edellytykset täyttyvät.

Lisätietoja:

Jussi Pirkonen
rahoitus- ja tarkastuspäällikkö
Suomen metsäkeskus, Pohjoinen palvelualue
p. 040 357 1212
jussi.pirkonen@metsakeskus.fi

Teemu Pulkkanen
rahoituksen ja tarkastuksen asiantuntija
Suomen metsäkeskus, Pohjoinen palvelualue
p. 044 710 4230
teemu.pulkkanen@metsakeskus.fi

Mika Rautiainen
valmiushenkilö, Pohjoinen palvelualue
Suomen metsäkeskus
p. 044 710 4385
mika.rautiainen@metsakeskus.fi